

Про використання сучасних ІКТ технологій у підвищенні професійного рівня педагогів ПТНЗ області

План:

1. Підвищення кваліфікації педагогічних, методичних та управлінських кадрів засобами дистанційного навчання
2. Інструментарій платформи Moodle для організації дистанційного курсу навчання (інтерактивний показ)

*Тільки самоосвіта спроможна
сформувати справді ерудовану та
всебічно розвинену особистість
Жан Жак Руссо*

Якщо раніше можна було здобути "освіту на все життя", то в сучасному суспільстві фахівець, зокрема і педагог, повинен навчатися протягом усього життя. Сьогодні ідея "освіти протягом життя" вказує на необхідність впровадження нових освітніх технологій і методик в навчально-виховний процес, нових способів передавання знань.

Одним з пріоритетних напрямів програми модернізації освіти визнане дистанційне навчання. В 2000 році прийнята Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України від 20.12.2000р.), Положення про дистанційне навчання (затверджено наказом МОН України від 25.04.13 №466). Дистанційна форма навчання успішно використовується у вищій освіті, при професійній підготовці та перепідготовці кадрів, підвищення та удосконалення професійного рівня спеціалістів, для самоосвіти. На рівні навчально-методичних центрів дистанційна форма навчання - справа нова. Впровадження елементів дистанційної форми навчання для підвищення кваліфікації педагогів є необхідною умовою для досягнення сучасного рівня якості освіти.

Інформаційні і телекомунікаційні технології на сьогодні є галуззю науки і техніки, яка найбільш інтенсивно розвивається як за кордоном, так і в Україні. Динамічний розвиток телекомунікаційної інфраструктури, теоретико - методичне обґрунтування дидактичних можливостей дистанційного навчання, розвиток його програмної і методичної підтримки уможливають організацію такого навчального процесу, в якому максимально враховуються особливості, здібності і нахили кожного з тих, хто навчається, а також достатньою мірою забезпечується диференціація навчання.

Пошук оптимальних варіантів організації підвищення кваліфікації педагогів зумовив появу дистанційного навчання як форми й особливого типу діяльності педагогічної системи (взаємопов'язані структури і функціональні компоненти, підпорядковані цілям освіти дорослих), що має такі характерні ознаки:

- цілісність (взаємозумовленість, внутрішня єдність складових елементів системи);
- сумісність (сполучення, з'єднання) або несумісність з іншими системами;
- стабільність (стійкість зворотного зв'язку);
- адаптація (пристосування до середовища, реакція на середовище та його вплив);
- здатність до самовдосконалення.

Метою впровадження дистанційного навчання педагогів є створення умов для індивідуальної траєкторії професійного зростання педагогів відповідно до їх фахових уподобань та рівня компетентності.

При організації та здійсненні дистанційного навчання можна виділити наступні основні аспекти:

- Технологічний (матеріальна база, програмне забезпечення);
- Змістовний (розробка курсів дистанційного навчання, методична підтримка);
- Організаційний (навчання тьютора дистанційного навчання, педагогічний супровід учнів в процесі навчання);
- Методичний (гнучкість, модульність, асинхронність, масовість);
- Адміністративний (залишає багато запитань як організувати систему створення курсу та спів ставити з діючими нормативними документами, як організувати проплату за створення та проведення курсів, як адаптувати систему звітності та провести конвертацію очного навчального часу в дистанційний);
- Кадровий (педагогічний склад повинен вміти вільно працювати на ПК, в Інтернеті (форуми, чати, електронна пошта), знати текстові та графічні редактори, предметну область питання та вміти працювати в спеціальних предметних оболонках, в яких розміщено дистанційний курс);
- Правовий (недосконалість нормативно-правових документів з організації дистанційного навчання та захисту авторських прав педагогів).

До позитивних впливів можна віднести:

- 1) високу інтерактивність учасників, їхню адаптивність до темпу проходження занять, мобільність і гнучкість у виборі місця, часу й темпу просування в навчанні;
- 2) можливість створення навчального середовища з яскравим і насиченим інформаційним матеріалом;
- 3) здійснення інтеграції значного обсягу інформації на єдиному носії;
- 4) гіпертекстова технологія, що дає можливість завдяки гіперпосиланням спрогнозувати пошук інформації й побудувати індивідуальну траєкторію засвоєння знань;
- 5) розкриття та примноження креативного потенціалу кожного шляхом участі в моделюванні, розробці проектів, планів, програм; вироблення умінь доповнювати й

розширювати запропонований для навчання матеріал, здійснювати оперативний зворотний зв'язок.

Разом з тим у процесі дистанційного навчання виникають такі організаційні та педагогічні проблеми:

- 1) обмеженість прямого контакту з викладачем і колегами-слухачами, що значно збіднює емоційну насиченість навчального процесу, знижує рівень професійного спілкування, діалогу, обміну думками, можливостей удосконалювати комунікативні вміння;
- 2) відсутність розвитку почуття емпатії, складність формування вмінь почути й зрозуміти партнера, виявляти толерантність і делікатність у стосунках;
- 3) недостатній рівень володіння комп'ютерною технікою, навичками роботи в мережі Інтернет, використання інтерактивних технологій навчання;
- 4) несформованість навичок самоосвіти, саморозвитку, саморегуляції, професійної рефлексії;
- 5) складність у розробленні навчальної програми та посібників для дистанційної освіти, недостатня їх варіативність, що пояснюється великою кількістю педагогічних працівників різних спеціальностей і категорій, які потребують підвищення кваліфікації;
- 6) відсутнє нормативно-правове регулювання організації дистанційного навчання щодо захисту інтелектуальної власності, нормування праці в процесі підготовки навчально-методичних матеріалів, роботи тьютора зі слухачами тощо;
- 7) бурхливий розвиток і постійне вдосконалення засобів нових інформаційно-комунікаційних технологій та нерозробленість дидактичних засад дистанційної форми навчання як альтернативної до традиційних.

Інструментарій платформи Moodle для організації дистанційного курсу навчання

В останні роки великою популярністю користується міжнародна платформа підтримки дистанційного навчання Moodle. Moodle є програмним засобом, який призначено для створення і підтримки курсів як дистанційного, так і традиційного (аудиторного) навчання.

Платформа має гнучку систему управління правами користувачів, яка за мінімальних втручань забезпечує надійне розмежування прав доступу до даних.

Проектування системи здійснювалось із врахуванням останніх досягнень сучасної педагогіки, важливим є її спрямування насамперед на взаємодію між учнями, обговорення. Розвинена система налагоджень параметрів навчального курсу дозволяє контролювати загальні етапи створення та проходження курсу: назву і анотацію курсу, дату початку та завершення навчання.

Статистика показує, що на сьогодні вже зареєстровано таку кількість web-сайтів: 200 Moodle, 3 401 758 користувачів та 517 689 курсів ДН. Це підтверджує, що платформа є зручною сучасною системою, яка містить набір інструментів, що задовольняє широкий загал користувачів.

5 блоків структури курсу:

Блок змісту курсу включає лекції, інструкції для слухачів, джерела інформації, глосарій по темі курсу. Дистанційний курс складається із достатньої кількості модулів, що орієнтують на отримання диференційованих знань, умінь і навичок. Кожен із модулів характеризується логічною завершеністю, що дозволяє варіювати склад групи слухачів, які обрали дистанційну форму навчання залежно від рівня їхніх знань, інтересів, пізнавальних потреб, вибору обсягу навчального матеріалу і видів навчальної діяльності, передбачених курсом. Кожен модуль розраховано на відповідну кількість навчальних годин, тобто матеріал і завдання структуровано дозовано відповідно до особливостей пропонованого для опрацювання матеріалу. Обсяг матеріалу і завдань слухач обирає самостійно, відповідно до наявного в нього рівня знань, пізнавальних інтересів, професійних запитів, готовності до впровадження нових методик і технологій навчання та виховання тощо.

Блок контролю містить різні види завдань для контролю (резюме, есе, ситуаційний аналіз, тест, проектна робота). Наявність вхідного і вихідного контролю є обов'язковою для кожного модуля.

Організаційний блок включає форум знайомств, документацію навчального процесу, робочі оголошення по курсу.

Блок засобів комунікацій містить засоби для індивідуального та групового навчання (форум, електронна пошта, ICQ, вики-вики, відеоконференції, голосовий чат, блоги, список розсилок та ін..).

Блок підведення підсумків включає рефлексію після закінчення кожного курсу.

На мою думку, запроваджена технологія підвищення кваліфікації педагогічних, управлінських і методичних кадрів засобами дистанційного навчання

по-перше, дозволяє кардинально змінити організацію навчального процесу в системі післядипломної освіти;

по-друге, значно розширити інформаційний простір та інформаційну сферу навчання в регіоні;

по-третьє, максимально використати нові можливості для диференціації навчання.

Сьогодні навчання – це ключ до успіху! Як сказав Ушинський К.Д. «Вчитель, як фахівець живе доти поки вчиться». В сучасному інформаційному суспільстві постійно вчитися стало професійно необхідно. Дистанційні курси — один з найбільш вигідних, цікавих способів навчання. Є можливість вибирати індивідуальний стиль навчання, зручний режим занять, не треба їздити у відрядження й витратити на цей робочий час.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні. (затверджено Постановою МОН України В.Г.Кременем 20 грудня 2000р.)

2. *Биков В. Ю.* Дистанційне навчання в країнах Європи та США і перспективи для України // Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби технології: монографія / [В. Ю. Биков, О. О. Гриценчук, Ю. О. Жук та ін.] / Академія педагогічних наук України, Інститут засобів навчання. – Київ : Атіка, 2005. – С. 77–140.

3. *Клокар Н.* Методологічні основи запровадження дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації / Н. Клокар // Шлях освіти. – 2007. – №4 (46). – С. 38–41.

4. *Ковальська К.Р.* Дистанційне навчання як перспективна форма розвитку предметно-орієнтованих професійних компетентностей учителів. [HTTP://WWW.NBUU.GOV.UA/E-JOURNALS/](http://www.nbuu.gov.ua/e-journals/)

5. *Моисеев Е.* «Дистанционное образование в школе», ж. «Директор школы. Украина», февраль 2010 года.

6. <http://testportal.org.ua/> сайт експерименту з дистанційного навчання школярів (керівник к.т.н. Богачков Ю. М.)

7. <http://www.ime.edu-ua.net/nauk.html> Відділ дослідження і проектування навчального середовища ІТЗН АПН України

РІШЕННЯ НМР НМЦ ПТО

з питання «Про використання сучасних інформаційно - комунікаційних технологій у підвищенні професійного рівня педагогів ПТНЗ області»

28.02.2014

Заслухавши та обговоривши питання використання сучасних інформаційно - комунікаційних технологій, а саме дистанційного навчання у підвищенні професійного рівня педагогів ПТНЗ області **члени ради визначили позитивні впливи:**

- 1) висока інтерактивність учасників, їхня адаптивність до темпу проходження занять, мобільність і гнучкість у виборі місця, часу й темпу просування в навчанні;
- 2) можливість створення навчального середовища з яскравим і насиченим інформаційним матеріалом;
- 3) здійснення інтеграції значного обсягу інформації на єдиному носії;
- 4) гіпертекстова технологія, що дає можливість завдяки гіперпосиланням спрогнозувати пошук інформації й побудувати індивідуальну траєкторію засвоєння знань;
- 5) розкриття та примноження креативного потенціалу кожного шляхом участі в моделюванні, розробці проєктів, планів, програм; вироблення умінь доповнювати й розширювати запропонований для навчання матеріал, здійснювати оперативний зворотний зв'язок.

Разом з тим визначені і проблеми:

- 1) обмеженість прямого контакту з викладачем і колегами-слухачами, що значно збіднює емоційну насиченість навчального процесу, знижує рівень професійного спілкування, діалогу, обміну думками, можливостей удосконалювати комунікативні вміння;
- 2) відсутність розвитку почуття емпатії, складність формування вмінь почути й зрозуміти партнера, виявляти толерантність і делікатність у стосунках;
- 3) недостатній рівень володіння комп'ютерною технікою, навичками роботи в мережі Інтернет, використання інтерактивних технологій навчання;
- 4) не сформованість навичок самоосвіти, саморозвитку, саморегуляції, професійної рефлексії;

5) складність у розробленні навчальної програми та посібників для дистанційної освіти, недостатня їх варіативність, що пояснюється великою кількістю педагогічних працівників різних спеціальностей і категорій, які потребують підвищення кваліфікації;

6) відсутнє нормативно-правове регулювання організації дистанційного навчання щодо захисту інтелектуальної власності, нормування праці в процесі підготовки навчально-методичних матеріалів, роботи тьютора зі слухачами тощо;

7) бурхливий розвиток і постійне вдосконалення засобів нових інформаційно-комунікаційних технологій та не розробленість дидактичних засад дистанційної форми навчання як альтернативної до традиційних.

З метою поліпшення професійного рівня педагогів ПТНЗ області рекомендується:

1. Методисту Гришаєвій О.В.

1.1. Продовжити дистанційні курси навчання педпрацівників області з теми «Електронне порт фоліо – індивідуальна траєкторія успіху педагога»;

1.2. Створити блогосферу педагогів області для ознайомлення та творчого спілкування педпрацівниками Дніпропетровської області;

1.3. За запитами педагогів області розробити нові дистанційні курси.

2. Рекомендувати керівникам ПТНЗ:

2.1. Постійно створювати умови для більш широкого впровадження в навчальний процес інноваційних технологій підвищення кваліфікації педпрацівників шляхом їх залучення до короткотривалих форм підвищення кваліфікації;

2.2. провести анкетування педагогічних працівників щодо питань за якими вони мають бажання пройти дистанційні курси навчання;